

TURINYS

1 DĖSNIS *puslapis 11*

NIEKADA NEPRALENK SAVO MOKYTOJO

2 DĖSNIS *puslapis 15*

NIEKADA PER DAUG NEPASITIKĖK DRAUGAIS,
IŠMOK PASINAUDOTI PRIEŠAIS

3 DĖSNIS *puslapis 19*

NUSLĖPK SAVO KETINIMUS

4 DĖSNIS *puslapis 23*

VISADA SAKYK MAŽIAU, NEI BŪTINA

5 DĖSNIS *puslapis 28*

DAUG KAS PRIKLAUSO NUO REPUTACIJOS,
TODĖL SAUGOK JĄ VISOMIS IŠGALĖMIS

6 DĖSNIS *puslapis 33*

SIEK DĖMESIO BET KOKIA KAINA

7 DĖSNIS *puslapis 37*

PRIVERSK KITUS DARYTI TAVO DARBĄ,
BET NUOPELNUŠ PRISKIRK SAU

8 DĖSNIS *puslapis 40*

PRIVERSK KITUS PRIARTĖTI, JEI BŪTINA, PANAUDOK JAUKĄ

9 DĖSNIS *puslapis 44*

LAIMĖK SAVO VEIKSM AIS, O NE GINČAIS

10 DĖSNIS *puslapis 48*

INFEKCIJA: VENK NELAIMINGŲ IR NESĖKMINGŲ

11 DĖSNIS *puslapis 53*

IŠMOK IŠLAIKYTI ŽMONES PRIKLAUSOMUS NUO TAVĖS

12 DĖSNIS *puslapis 58*

NUGINKLUOK SAVO AUKĄ IŠSKIRTINIŲ
ATVIRUMU IR KILNUMU

13 DĖSNIS *puslapis 62*

KREIPDAMASIS PAGALBOS, APELIUOK Į ŽMONIŲ
SAVANAUDIŠKUMĄ, O NE Į JŲ GAILESTĮ AR DĖKINGUMĄ

14 DĖSNIS *puslapis 66*

APSIMESK DRAUGU, DIRBK KAIP ŠNIPAS

15 DĖSNIS *puslapis 69*

VISIŠKAI SUTRIUŠKINK SAVO PRIEŠĄ

16 DĖSNIS *puslapis 73*

NEDALYVAUDAMAS AUGINK PAGARBĄ
SAU IR GERĄ VARDĄ

17 DĖSNIS *puslapis 76*

IŠLAIKYK KITUS NEŽINIOJE: BŪK NENUSPĖJAMAS

18 DĖSNIS *puslapis 80*

NEAPSISTATYK GYNYBINĖMIS SIENOMIS –
IZOLIACIJA PAVOJINGA

19 DĖSNIS *puslapis 84*

ŽINOK, SU KUO TURI REIKALŲ – NEIŽEISK NE TO ASMENS

20 DĖSNIS *puslapis 87*
NIEKAM NEĮSIPAREIGOK

21 DĖSNIS *puslapis 91*
VAIDINK MULKĮ, KAD PRIČIUPTUM MULKĮ.
ATRODYK KVAILESNIS, NEI ESI

22 DĖSNIS *puslapis 95*
IŠNAUDOK PASIDAVIMO TAKTIKĄ:
SILPNYBES PAVERSK GALIA

23 DĖSNIS *puslapis 99*
SUTELK SAVO JĖGAS

24 DĖSNIS *puslapis 103*
VAIDINK TOBULĄ DVARIŠKĮ

25 DĖSNIS *puslapis 108*
SUKURK SAVE IŠ NAUJO

26 DĖSNIS *puslapis 112*
NIEKADA NESUSITEPK RANKŲ

27 DĖSNIS *puslapis 116*
NAUDOKIS ŽMONIŲ POREIKIU TIKĖTI,
KAD SUBURTUM PATIKLIŲ SEKĖJŲ BŪRĮ

28 DĖSNIS *puslapis 121*
IMKIS VEIKSMŲ DRAŠIAI

29 DĖSNIS *puslapis 125*
PLANUOK VISKĄ IKI PAT PABAIGOS

30 DĖSNIS *puslapis 128*
NEPARODYK SAVO PASTANGŲ

31 DĖSNIS *puslapis 133*
KONTROLIUOK GALIMYBES RINKTIS: PRIVERSK KITUS
LOŠTI TAVO DALYTOMIS KORTOMIS

32 DĖSNIS *puslapis 138*
NAUDOKIS ŽMONIŲ FANTAZIJOMIS

33 DĖSNIS *puslapis 142*
IŠSIAIŠKINK BŪDĄ SPAUSTI KIEKVIENĄ ŽMOGŲ

34 DĖSNIS *puslapis 147*
BŪK KARALIŠKAS SAU PRIIMTINU BŪDU: ELKIS KAIP
KARALIUS IR TAVE TOKIU LAIKYS

35 DĖSNIS *puslapis 151*
ĮVALDYK LAIKO APSKAIČIAVIMO MENĄ

36 DĖSNIS *puslapis 156*
NIEKINK DALYKUS, KURIŲ NEGALI TURĖTI:
IGNORUOTI JUOS – GERIAUSIAS KERŠTAS

37 DĖSNIS *puslapis 160*
KURK DĖMESĮ PRIKAUSTANČIUS SPEKTAKLIUS

38 DĖSNIS *puslapis 164*
MANYK, KĄ NORI, BET ELKIS KAIP VISI

39 DĖSNIS *puslapis 168*
DRUMSK VANDENĮ, KAD PAGAUTUM ŽUVĮ

40 DĖSNIS *puslapis 172*
NIEKINK NEMOKAMUS PIETUS

41 DĖSNIS *puslapis 177*
VENK UŽIMTI DIDŽIO ŽMOGAUS VIETĄ

42 DĖSNIS *puslapis 180*
SMOK PIEMENIUI IR AVYS IŠSIBĖGIOS

43 DĖSNIS *puslapis 184*
PAVEIK KITŲ ŠIRDIS IR PROTĄ

44 DĖSNIS *puslapis 188*
NUGINKLUOK IR ĮSIUTINK VEIDRODŽIO PRINCIPU

45 DĖSNIS *puslapis 192*
SKELBK POREIKĮ KEISTIS, BET NIEKADA
IŠ KARTO PER DAUG NEKEISK

46 DĖSNIS *puslapis 196*
NIEKADA NEPASIRODYK ITIN TOBULAS

47 DĖSNIS *puslapis 200*
ŽINOK SAVO TIKSLĄ, LAIMĖJĘS MOKĖK SUSTOTI

48 DĖSNIS *puslapis 204*
BŪK NENUSAKOMAS

1

DĒSNIS

NIEKADA NEPRALENK SAVO MOKYTOJO

SPRENDIMAS

Tuos, kurie aukščiau tavęs, visada skatink jaustis pranašesnius. Jei nori juos pamaloninti ir padaryti jiems įspūdį, nepersistenk rodydamas savo talentus, antraip pasieksi priešingą rezultatą – sukelsi baimę ir nesaugumo jausmą. Leisk savo mokytojui suprasti, kad jis gerokai talentingesnis, nei yra iš tiesų, ir tada pasieksi galios viršūnę.

*Vakare Foko
jautėsi pasaulio
valdovu, vakarui
pasibaigus jis
buvo bedugnėje.*

VOLTAIRE,
1694–1778

GALIOS RAKTAS

Visi jaučiasi nesaugiai. Atsiskleisdamas pats ir rodydamas savo talentus išprovokuoji kitų apmaudą, pavydą ir kitokias nesaugumo apraiškas. To galima tikėtis – juk negali visą gyvenimą rūpintis kitų žmonių jausmais. Su kiekvienu iš tų, kurie viršesni už tave, privalai bendrauti skirtingai, tačiau, kai kalbama apie galią, didžiausia klaida – pralenkti savo mokytoją.

Neapsigauk manydamas, jog nuo Liudviko XIV ir Medicių laikų gyvenimas labai pasikeitė. Siekiantys gyvenimo aukštumų yra tarsi karaliai ir karalienės: nori gyventi saugiai, jausti savo padėties tvirtumą ir pranokti aplinkinius protu, sąmoju bei žavesiu. Pražūtinga, bet dažna klaidingai manyti, kad demonstruojant gabumus, talentus ir jais giriantis, laimimas mokytojo palankumas. Galbūt jis apsimes, kad vertina tave, bet pirmai progai pasitaikius būsi pakeistas kitu mažiau protingu, mažiau patraukliu, mažiau grėsmingu mokiniu.

Ši Dėsnį sudaro dvi taisyklės, kurias privalai suvokti. Visų pirma, pranokti savo mokytoją gali tiesiog būdamas pats savimi. Yra mokytojų, kurie jaučiasi nesaugesni už kitus. Juos lengva pranokti žavesiu ir lankstumu. O jei neįstengi suvaldyti savo žavesio, privalai išmokti vengti tuščiaagarbių mokytojų arba rasti būdą, kaip būdamas šalia jų nuslopintum savo gerąsias savybes.

Antra. Nemanyk, jog gali daryti, ką nori, vien todėl, kad mokytojas tave myli. Galima parašyti ištisas knygas apie tai, kaip numylėtiniai praranda palankumą, nes savo statusą laikė savaime suprantamą, nes drįso užgožti kitus.

Suprasdamas, kokių pavojų kelia noras pralenkti mokytoją, šį Dėsnį galėsi panaudoti savo pranašumui. Visų pirma, privalai girti ir liaupsinti savo mokytoją. Viešos pagyros gali būti efektyvios, tačiau yra ribotos; jos pernelyg atviros, akivaizdžios ir gali prastai atrodyti kitiems. Tylios pagyros gerokai veiksmingesnės. Jei tu protingesnis už mokytoją, elkis atvirkščiai: leisk jam atrodyti protingesniau už tave. Elkis naiviai. Parodyk jam, kad tau reikia jo žinių. Padaryk nedidelę klaidą, kuri ateityje tau nepakenktų, bet šiuo metu suteiktų progą paprašyti mokytojo pagalbos. Mokytojai dievina tokius prašymus. Mokytojas, negalintis pasidalyti su tavimi savo patyrimo dovana, gali nukreipti į tave apmaudą ir piktą valią.

Jei tavo sumanymai geresni nei mokytojo, priskirk juos jam kuo viešiau. Aiškiai parodyk, jog tavo patarimas – tik tolimas mokytojo patarimo aidas.

Jei pranoksti savo mokytoją sąmoju, gali vaidinti rūmų juokdarį, bet neparodyk mokytojo šalto ir niūraus. Jei būtina, sušvelnink savo humorą, rask būdą parodyti jį kaip skleidžiantį linksmybes ir gerą nuotaiką. Jei

Nepralenk savo mokytojo. Bet kokia viršenybė nepakenčiama, tačiau noras iškilti aukščiau už jo princą yra ne tik kvailas, bet ir pražūtingas. To mus moko žvaigždės danguje. Visos jos arti saulės, bet niekada nepasirodo kartu su ja.

BALTAZAR
GRACIÁN,
1601–1658

esi daug atviresnis ir bendrauji laisviau nei tavo mokytojas, būk atsargus, netapk debesių, uždengiančiu jo spindesį kitiems.

Visais šiais atvejais slėpti savo jėgą nėra silpnumo ženklas, jei tai galop suteikia daugiau galios. Leisdamas kitiems pralenkti save išlaikai kontrolę, užuot tapęs jų nepasitikėjimo savimi auka. Šitai pravers, kai nuspręsi pakilti karjeros laiptais.